

Aanvrager:	Museum Boijmans Van Beuningen
Titel:	Imagine the effect
Gevraagd bedrag:	€ 350.000

NEGATIEF

Inleiding en samenvatting

Museum Boijmans Van Beuningen is een interdisciplinair museum dat kunst en vormgeving vanaf het jaar 1100 verzamelt, onderzoekt en presenteert. Museum Boijmans Van Beuningen wil de rol van vormgeving en kunst in de samenleving versterken en het denken daarover aanjagen. Het museum stimuleert ook de ontwikkeling en vernieuwing van kunst en vormgeving, het zet aan tot onderzoek, geeft opdracht tot het maken van nieuw werk en bevordert dat materieel erfgoed uit elke periode van onze cultuur zeggingskracht behoudt.

Met het programma 'Imagine the Effect' brengt Museum Boijmans Van Beuningen onder artistieke leiding van Annemartine van Kesteren (conservator design) de vormgeving in contact met kunst en wetenschap waardoor het museale platform gaat werken als een artistiek breekijzer dat transitie in beweging zet. Met het programma 'Imagine the Effect' onderzoekt het museum, de waarden in de post-growth samenleving, die niet meer uitgaan van rationele beginselen en groei. De komende twee jaar gaat Museum Boijmans van Beuningen de betekenis van het 'Ding' en het 'Woord' onderzoeken via de verbeelding. Diverse ontwerpers, waaronder onder andere Marga Weimans, Manon van Hoeckel en Esther van der Wiel, krijgen opdracht om de thematiek vanuit hun eigen ontwerppraktijk te benaderen. Hiernaast organiseert het museum reflectie, debat en samenwerkingen met wetenschappers en kunstenaars in de programmalijn 'School van de verbeelding'. Het resultaat wordt eerst gebracht naar de Meent (de wijken in Rotterdam), waarna het publiek gepresenteerd wordt in het depot. Het geheel wordt afgesloten met een expertbijeenkomst, waarin wordt teruggeblikt en lijnen worden uitgezet voor toekomstig onderzoek.

Financiële analyse

Museum Boijmans Van Beuningen vraagt een bedrag aan van € 350.000 in de Regeling 1- en 2-jarige activiteitenprogramma voor een 2-jarig programma. In de periode 2017-2019 werd de organisatie ondersteund voor diverse projecten via de Deelregeling Vormgeving vanuit het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. De van het Stimuleringsfonds gevraagde subsidie bedraagt 1,0% van de totale begroting van Museum Boijmans van Beuningen. Structurele subsidie van de gemeente Rotterdam is veruit de grootste (zekere) inkomstenbron in 2021-2022. De verwachte eigen inkomsten zijn in lijn met gerealiseerde inkomsten in 2019. De gemeentelijke subsidie dekt de huisvestingslasten, de personele lasten en daarmee ook de ontwikkelingskosten van het programma. Boijmans heeft een matige tot redelijke financiële positie. Het vermogen om lange termijn aan verplichtingen te voldoen, zit aan de ondergrens van wat als voldoende kan worden beschouwd. Museummedewerkers worden beloond conform de cao voor de Vereniging van Rijksmusea (VRM). Kunstenaars en vormgevers worden betaald conform de regeling kunstenaarshonoraria van het Mondriaanfonds uit 2017.

Overwegingen van de adviescommissie

De adviescommissie uit haar waardering voor Museum Boijmans van Beuningen en onderschrijft het belang van het activeren en herinterpreteren van de eigen collectie aan de hand van actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen. Het museum legt om dit te bereiken potentieel interessante verbindingen tussen wetenschap, ontwerp en kunst.

De commissie is echter niet overtuigd van de motivatie van het museum om een structureel platform te worden voor het agenderen van vraagstukken die spelen binnen het ontwerpveld. Ze vindt het voorstel hiervoor te veel aansluiten bij de reguliere praktijk van een museum en te weinig vernieuwend. Hoewel ze de kracht van verbeelding voor het agenderen van transitieopgaven onderschrijft en potentie ziet in het bijeenbrengen van verschillende domeinen, mist ze een vertaalslag hiervan richting het activiteitenprogramma dat op nationaal niveau van betekenis is voor het vormgevingsveld.

De commissie reageert kritisch op het ingediende voorstel voor het activiteitenprogramma. Het overkoepelende thema 'post-growth' vindt ze onvoldoende gemotiveerd in het voorstel. Daarnaast noemt de commissie de inhoudelijke uitwerking van het thema, waarbij oude kunst wordt gekoppeld aan hedendaagse praktijken, traditioneel kunsthistorisch en anekdotisch van opzet. Volgens de commissie zijn de objecten uit de collectie en de gekozen benadering van het museum te bepalend voor de manier van kijken van de ontwerpers, waardoor de uitkomsten van het onderzoek te veel gestuurd zijn. Deze opzet past volgens de commissie onvoldoende bij de doelstellingen van het programma, waarin het museum een open houding, meerstemmigheid en inclusie nastreeft. Vervolgens mist de commissie inzage in de samenwerking met Studio Drift. Deze partij lijkt een belangrijke partner voor de analyse van de probleemstellingen en het koppelen van kunst en vormgeving met de wetenschap. Hoewel de commissie potentie ziet in deze wisselwerking, vraagt ze zich af wat hiervoor de aanpak is. Vooralsnog vindt ze deze samenwerking speculatief en heeft ze onvoldoende vertrouwen dat het gaat leiden tot zinvolle resultaten en vernieuwende zienswijze. Ook vindt de commissie het onduidelijk wat Museum Boijmans van Beuningen precies bedoelt met 'De Meent' en wat de relatie is tussen 'De Meent' en het thema 'post-growth'. Is het een fysieke plek of gaat het om 'De Meent' in overdrachtelijke zin? Het krijgt te weinig gestalte in het plan, waardoor de commissie haar oordeel over dit onderdeel beperkt kan duiden. Tevens rijst de vraag over de manier waarop het museum de wijk wil ingaan. De commissie mist een heldere motivatie op dit punt. Ze begrijpt dat het museum in gesprek wil gaan met andere doelgroepen die de weg naar het museum minder goed weten te vinden. Echter, ook hier vindt de commissie dat Museum Boijmans van Beuningen te veel vanuit haar eigen perspectief redeneert, waardoor ze onvoldoende vertrouwen heeft dat dit doel wordt bereikt.

Alles overziend vindt de commissie het programma onvoldoende vernieuwend en consistent opgezet. Ze is niet overtuigd dat het programma op nationaal niveau een betekenisvolle bijdrage gaat leveren aan de Nederlandse ontwerpsector. De commissie erkent het belang van Museum Boijmans van Beuningen als presentatieplek van design, maar is van mening dat het programma in de huidige vorm van onvoldoende kwaliteit is om in aanmerking te komen voor ondersteuning in deze regeling.

Kijkend naar de criteria van de regeling, beoordeelt de commissie de artistieke en maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma als onvoldoende. De relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied en de mate van divers publieksbereik worden door de commissie als bijna voldoende beoordeeld. Tot slot vindt de commissie de consistentie in doel en opzet van het programma matig.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag niet te honoreren. Ze verwacht, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling in voldoende mate aansluit op de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig Activiteitenprogramma Creatieve Industrie en een waardevolle bijdrage zal leveren aan het veld.